

32003R1981

L 298/23

EUROOPA LIIDU TEATAJA

17.11.2003

KOMISJONI MÄÄRUS (EÜ) nr 1981/2003,**21. oktoober 2003,****Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1177/2003 (tulu ja elutingimusi käsitleva ühenduse statistika (EU-SILC) kohta) rakendamise kohta seoses välitöö aspektidega ja arvestamise menetlustega****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. juuni 2003. aasta määrust (EÜ) nr 1177/2003 tulu ja elutingimusi käsitleva ühenduse statistika (EU-SILC) kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 15 lõike 2 punkti e,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määrusega (EÜ) nr 1177/2003 kehtestatakse ühine raamistik tulu ja elutingimusi käsitleva ühenduse statistika süstemaatiliseks tootmiseks, mis hõlmab võrdlevaid ja päevakohaseid läbilõike- ja kestevandmeid tulu ning vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse taseme ja struktuuri kohta siseriiklikul ja Euroopa Liidu tasandil.
- (2) Vastavalt määruse (EÜ) nr 1177/2003 artikli 15 lõike 2 punktile e on välitöö aspekte ja arvestamise menetlusi käsitlevate meetodite ja mõistete ühtlustamiseks vajalikud rakendusmeetmed.

- (3) Käesolevas määruses sätestatud meetmed on kooskõlas statistikaprogrammi komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Välitöö aspektid, sealhulgas leibkondade ja isikute identifitseerimisnumbrid, ning asenduste tegemist ja arvestamise menetlusi käsitlevad eeskirjad ja juhised sätestatakse lisas.

*Artikkel 2*Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 21. oktoober 2003

*Komisjoni nimel**komisjoni liige*

Pedro SOLBES MIRA

⁽¹⁾ ELT L 165, 3.7.2003, lk 1.

LISA

1. MÕISTED

Käesolevas määruses kohaldatakse EU-SILC kestevosa suhtes järgmiseid mõisteid:

- a) *Algvalim*: leibkondade või isikute valim EU-SILC statistikasse lisamise ajal.
- b) *Valimisikud*: algvalimisse kuuluvate leibkondade kõik üle teatava vanuse liikmed või osa neist.
- c) *Valimisikute määratlemisel kasutatav vanusepiirang*:

Nelja-aastase paneeli puhul ei ole see vanusepiirang kõrgem kui 14 aastat. Nelja-aastase paneeliga riikides, kus kasutatakse aadresside või leibkondade valimit, on kõik algvalimis üle 14-aastased leibkonna liikmed valimisikud. Nelja-aastase paneeliga riikides, kus kasutatakse isikute valimit, valitakse leibkonna kohta vähemalt üks selline isik.

Eespool nimetatud minimaalne vanusepiirang on madalam paneeli pikema kehtivusaja korral. Kui paneeli kestus ületab kaheksa aastat, on valimisikud algvalimi igas vanuses liikmed, ning valimisikute hulka loetakse ka paneeli jooksul valimisse kuuluvatel naistel sündinud lapsed.

- d) *Valimleibkond*: vähemalt ühe valimisikuga leibkond. Valimleibkond lisatakse EU-SILC statistikasse üksikasjaliku teabe kogumiseks ja koostamiseks, kui sellesse leibkonda kuulub vähemalt üks üle 16 aasta vanune valimisik.
- e) *Kaaselanikud* (muud kui valimisikud): kõik muud kui eespool valimisikutena määratletud valimleibkonna praegused liikmed.
- f) *Praegused leibkonna liikmed*: leibkonna praegused liikmed andmete kogumise või koostamise kuupäeval. Isiku leibkonna liikmeks klassifitseerimise tingimused on sätestatud komisjoni määruses (EÜ) nr 1980/2003 mõistete ja ajakohastatud mõistete kohta. ⁽¹⁾
- g) *Endised leibkonna liikmed*: isik, kes ei ole praegune leibkonna liige ja keda eelmises etapis ei registreeritud kõnealuse leibkonna liikmena, kuid kes elas tulude võrdlusperioodil leibkonnas vähemalt kolm kuud.
- h) *Kogu leibkond*:

Valimleibkonda peetakse terviklikuks, kui see püsib ühe leibkonnana, ilma et moodustuks uus leibkond või ilma et leibkond laguneks, kuigi leibkonna koosseis võib võrreldes eelmise etapiga olla muutunud surmajuhtumite, mõne leibkonna liikme uuringu kohaldamisalast väljapoole kolimise või kaaselanike leibkonnast lahkumise, leibkonnaga ühinevate isikute või sündide tõttu.

- i) *Algleibkond ja jagunenud leibkond*:

Etapi x valimleibkonda peetakse jagunuks, kui etapi x valimisikud elavad küsitluse x + 1 ajal rohkemas kui ühes sihtpopulatsiooni kuuluvas tavaleibkonnas, mis jäävad siseriikliku territooriumide piiridesse.

Jagunemise korral loetakse üks (ja ainult üks) saadud leibkondadest algleibkonnaks ning ülejäänud leibkond või leibkonnad määratletakse kui jagunenud leibkonnad.

Algleibkond eristatakse jagunenud leibkondadest järgmisel viisil:

- kui mõni etapi x valimisik elab endiselt samal aadressil, kus ta elas eelmise etapi ajal, määratletakse tema leibkond kui algleibkond. Kõik mujale kolinud isikud moodustavad ühe või rohkema jagunenud leibkonna,

⁽¹⁾ Vt ELT L 298, 17.11.2003, lk 1.

- kui eelmises etapis märgitud aadressil ei ela ühtegi valimisikut, on algleibkond see valimisiku leibkond, mille liikmete arv eelmise etapi registris oli väiksem. Kui see isik ei ole enam elus või ei kuulu sihtpopulatsiooni kuuluvasse siseriikliku territooriumi piires asuvasse tavaleibkonda, on algleibkond see valimisiku leibkond, mille liikmete arv on väiksem.

j) *Ühinemine:*

Eelmises etapis eri leibkondadesse kuulunud valimisikud ühinevad ja moodustavad uue leibkonna.

EU-SILC läbilõike- ja kestevosade puhul kasutatakse järgmiseid mõisteid:

- k) *Isikunumber:* number, mis on "leibkonnaregistris" omistatud isikule ajal, kui ta registreeriti esimest korda leibkonna liikmena. Läbilõikeosas ja uute leibkondade puhul kestevosas peaks see number vastama leibkonnaregistri reanumbrile.

2. ISIKUTE JA LEIBKONDADE IDENTIFITSEERIMISNUMBRID

2.1. Leibkonna identifitseerimisnumber

1. Läbilõike osas on leibkonna muutumatu identifitseerimisnumber (ID) järjenumber.
2. Kestevosas koosneb leibkonna identifitseerimisnumber (ID) leibkonna numbrist ja jagunenud leibkonna numbrist. Leibkonna number on järjenumber. Esimeses etapis on jagunenud leibkonna number alati "00".

Kui leibkond püsib koos, kasutatakse etapist etappi sama leibkonnanimbrit ja sama jagunenud leibkonna numbrit.

Jagunemise korral kasutatakse algleibkonna jaoks etapist etappi sama leibkonnanimbrit ja sama jagunenud leibkonna numbrit. Teiste leibkondade, st jagunemise tulemusel tekkinud leibkondade puhul kasutatakse sama leibkonnanimbrit, kuid neile omistatakse järjestuses järgmine kättesaadav jagunenud leibkonna number.

Kahe valimleibkonna ühinemise korral, tingimusel et uue leibkonna aadress on sama, jäetakse leibkonnale selle leibkonna leibkonnanimber ja jagunenud leibkonna number, mis asus sellel aadressil eelmises etapis. Kui uus leibkond asub uuel aadressil, kasutatakse selle valimisiku leibkonnanimbrit ja jagunenud leibkonna numbrit, millesse kuuluvate isikute arv leibkonnaregistris on praegu väiksem.

2.2. Isiklik identifitseerimisnumber

1. Läbilõike- ja kestevosas koosneb isiklik identifitseerimisnumber leibkonna IDst ja isikunumbrist.
2. Kestevosas moodustatakse leibkonna iga uue liikme isikunumber nii, et suurimale kasutatavale isikunumbrile lisatakse arv 1 kõikide küsitlusaastate ja leibkonna ID jaoks.
3. Kestevosa jaoks on leibkonna ID selle leibkonna identifitseerimisnumber, milles isik paneeli ajal esimest korda esineb.
4. Kestevosas jääb isiku ID muutumatuks kogu selle isiku küsitluses osalemise ajaks.

3. KOGUTAV TEAVE

1. Algleibkonnas kogutakse kogu praeguste leibkonna liikmete kohta nõutav teave, endiste leibkonna liikmete lähteandmed ning nende eelmises etapis leibkonda kuulunud isikute lähteandmed, kes ei ole enam selle leibkonna liikmed.
2. Jagunenud leibkonnas kogutakse ainult kogu praeguste leibkonna liikmete kohta nõutav teave.

3. Kogu praeguste leibkonna liikmete kohta nõutav teave, endiste leibkonna liikmete lähteandmed ning nende eelmise küsitluse ajal leibkonda kuulunud isikute lähteandmed, kes ei ole enam selle leibkonna liikmed, on sätestatud komisjoni määruses (EÜ) nr 1983/2003 esmaste sihtmuutujate loetelu kohta. ⁽¹⁾
4. Kui valimisik osaleb küsitluses üle ühe aasta, kogutakse teave selle kohta, kas see isik on elanud kogu aeg samal aadressil või on vahepeal oma elukohta muutnud.

4. LEIBKONNAKÜSIMUSTIKULE VASTAJA

1. Teabe kogu leibkonna kohta ja üldise teabe leibkonna iga liikme kohta esitab (üks või rohkem) leibkonna liige. Küsimustikule vastava isiku valikul arvestatakse järgmiseid prioriteete:
 - Prioriteet 1: eluruumide eest vastutav isik.
 - Prioriteet 2: üle 16aastane leibkonna liige, kes on teabe andmiseks sobivaim.
2. EU-SILC kestevosa teise ja järgmiste etappide puhul arvestatakse küsimustikule vastava isiku valikul järgmiseid prioriteete:
 - Prioriteet 1: eelmises etapis vastanud leibkonna liige.
 - Prioriteet 2: üle 16aastane valimisik, eelistades eluruumide eest vastutavat või teabe andmiseks sobivaimat isikut.
 - Prioriteet 3: üle 16aastane muu kui valimisik.

5. KÜSITLUSE LÄBIVIIMINE

1. Iga liikmesriik kasutab vastavalt oma "parimatele tavadele" sobivaid menetlusi, et saada võimalikult palju vastuseid. Intervjuuküsitluse puhul peab leibkonda või isikut püüdma kätte saada vähemalt kolmel korral, enne kui leibkonna või isiku võib lugeda mittevastanuks, välja arvatud juhul, kui selleks on otsustavad põhjused (kindel keeldumine koostööst, intervjuueeritava turvalisust ohustavad asjaolud jne).
2. EU-SILC põhineb tõenäosusvalimi tegemisel ja rakendamisel. Üldiselt on küsitluses loetletud üksused täpselt samad kui üksused, mis on valitud valikuuringu kohasel eesmärgil, st neid ei asendata teiste üksustega.
3. Iga valimileibkonna ja -isiku tulemuste kohta peetakse registrit, milles eristatakse i) tingimustele vastavad üksused, keda on õnnestunud küsitleda, ii) tingimustele vastavad üksused, keda ei ole õnnestunud küsitleda, iii) valitud üksused, kelle puhul on leitud, et nad ei vasta küsitluse tingimustele, ning iv) üksused, keda ei ole õnnestunud küsitleda ning kelle tingimustele vastavust ei ole õnnestunud kindlaks määrata. Registreeritakse põhjused, miks tingimustele vastavaid üksuseid ei ole õnnestunud küsitleda, märkides ära peamised põhjused, nt kontakti mittesaamine, keeldumine ja võimetus vastata (nt haigus). Registreeritakse ka neid üksusi käsitlevad asjaolud, kelle puhul on leitud, et nad ei vasta tingimustele või kelle tingimustele vastavust ei ole õnnestunud kindlaks määrata.
4. Isikutulu muutujate ja vähemalt ühe üle 16aastase isiku puhul nõutavate mis tahes muutujate puhul hoitakse asendusandmete määr võimalikult madalal.
5. Läbilõikeosas ja kestevosa moodustava iga paneeli esimesel aastal lubatakse kontrollitud asendusi ainult juhul, kui vastamismäär langeb alla 60 % ja kui esineb üks järgmistest olukordadest:
 - aadressiga ei saadud kontakti, kuna seda ei leitud või oli sinna võimatu pääseda,
 - aadressiga saadi kontakt, kuid küsitlust ei lõpetatud, kuna leibkond keeldus koostööst, kogu leibkond oli ajutiselt ära või oli leibkond võimetu vastama.

⁽¹⁾ Vt ELT L 298, 17.11.2003, lk 34.

Kestevosa paneeli teise ja järgmiste etappide puhul ei ole asendused lubatud.

Asendusprotsessi maksimaalse kontrollituse tagamiseks järgitakse kindlat korda. See sisaldab sellise kava kasutamist, mis tagab asenduste valimise nii, et need langeksid võimalikult täpselt kokku asendatavate üksuste tähtsamate osadega. Asendusi võib teha alles pärast seda, kui keeldujate veenmiseks on tehtud spetsiaalseid pingutusi ja kui teisi mittevastanud on nõuetekohaselt uuesti külastatud. Leibkonda ei saa asendada teise samal aadressil asuva, kuid valimisse mittekuuluva leibkonnaga.

6. KÜSITLUSE KESTUS JA AJASTUS

1. Ajavahemik tulude võrdlusperioodi lõpu ja asjaomase isiku intervjuerimise vahel ei tohiks võimaluse korral ületada kaheksat kuud. Seda kohaldatakse nii leibkonna- kui isikuvaheliste suhtes ning sõltumata sellest, kas kasutatav võrdlusperiood määratakse kindlaks kalendripäevades kogu valimi jaoks või on tegemist liikuva võrdlusperioodiga, mis määratakse kindlaks vastavalt asjaomase leibkonna või isiku küsitlemise ajale.
2. Erandina lõikest 1, kui tulumuutujad kogutakse registritest, ei või tulude võrdlusperioodi lõpu ja jooksvate muutujate kohta küsitluse läbiviimise vaheline ajavahemik ületada 12 kuud.
3. Kui kõik andmed kogutakse väliküsitluse teel ja kasutatakse kindlaksmääratud tulude võrdlusperioodi, ei tohiks valimi kohta andmete kogumine võimalusel ületada nelja kuud.
4. Kui andmed kogutakse väliküsitluse teel ja kasutatakse liikuvat võrdlusperioodi ning välitöö kestus ületab kolm kuud, jaotatakse aastane koguvahemik enam-vähem ühtlaselt välitöö kuude vahel. Sellisel juhul ei ületa läbilõike osa puhul välitöö kogukestus ning kestevosa iga etapp 12 kuud.
5. Kestevosa jaoks konkreetse üksuse (leibkonna või isiku tasandil) kohta andmete kogumisel või koostamisel järjestikuste etappide vahel püütakse võimalusel 12 kuud mitte ületada.

7. ARVESTAMISE MENETLUSED

7.1. Puuduvate andmete liigid

1. Katvuse või valimi koostamisega seotud vead: need vead tekivad näiteks siis, kui sihtpopulatsiooni üksused ei ole valikuruumis esindatud või kui üksuse valikutõenäosus on häiritud või kui esinevad muud vead valimi koostamisel.
2. Täielikult vastamata jättnute määr: tervete valimisse võetud üksuste (leibkonnad ja/või isikud) kohta puuduv teave.
3. Osaliselt vastamata jättnute määr: kirjeldab olukorda, kui küsitleda on õnnestunud mõningaid, kuid mitte kõiki tingimustele vastavaid ja eraviisiliseks küsitluseks valitud leibkonna liikmeid.
4. Osaliselt saamata jäänud vastuste määr: kirjeldab olukorda, kui valimiüksust on edukalt küsitletud, kuid ei ole saadud kogu nõutavat teavet.

7.2. Arvestamismenetluse omadused

Andmete suhtes võib kohaldada kahte meetodit (mis võivad olla kombineeritud):

- Arvestamine: puuduvate andmete tootmine andmekogusiseste statistiliste suhete põhjal.
- Modelleerimine: sisuliste suhete ja andmekoguväliste andmete kasutamine.

Andmete suhtes kohaldatav menetlus peaks säilitama andmete vahelise variatsiooni ja korrelatsiooni. Meetodeid, mis lisavad arvestatud väärtustele "veaosad", tuleks eelistada meetoditele, millega arvestatakse üksnes ennustatud väärtust.

Korrelatsioonistruktuuri (või muid muutujate ühisjaotumise omadusi) arvestavaid meetodeid eelistatakse marginaalsetele või ühel muutujal põhinevatele meetoditele.
